

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
84/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. július 9.

A C-297/19. sz. ügyben hozott ítélet
Naturschutzbund Deutschland - Landesverband Schleswig-Holstein e.V.
kontra Kreis Nordfriesland

A közjogi jogi személyek felelősek lehetnek az olyan tevékenységek által okozott környezeti károkért, amelyeket közérdekből, jogszabályban előírt feladatátruházás alapján végeznek, mint például szivattyútelep üzemeltetése a mezőgazdasági területek víztelenítése céljából

A Schleswig Holstein tartomány (Németország) nyugati részén található Eiderstedt félsziget egy részét a 2006 és 2009 közötti években „védelmi területnek” minősítették, többek között egy védett vízimadár, a kormos szerkő jelenléte miatt. A kezelési terv szerint e faj védelmi területét ma is nagy felületen szántóföldként, nagyrészt hagyományosan művelik meg. Az Eiderstedt félsziget betelepítéséhez és mezőgazdasági hasznosításához szükséges a terület víztelenítése. Ennek érdekében a Deich- und Hauptsielverband Eiderstedt, amely közjogi jogi személy formájában létrehozott víz- és talajvédelmi társulás, szivattyútelepet üzemeltet, amely a társuláshoz tartozó teljes területet vízteleníti. Ezek a szivattyúzási műveletek, amelyek hatására csökken a vízszint, az említett társulásnak a felszíni vizek védelmére vonatkozó feladataihoz tartoznak, és azokat közjogi kötelezettségként jogszabály bízta rá.

Egy környezetvédelmi egyesület, a Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein, mivel úgy ítélte meg, hogy e szivattyútelep üzemeltetésével a Deich und Hauptsielverband Eiderstedt környezeti károkat okozott a kormos szerkő hátrányára, kérelmet nyújtott be Frise-du-Nord körzethez aziránt, hogy fogadjanak el e károk korlátozására és felszámolására irányuló intézkedéseket, amely kérelem elutasításra került. Kérelmének alátámasztása érdekében az egyesület a környezeti felelősségről szóló irányelv¹ átültetése céljából elfogadott német szabályozásra hivatkozott. Ezen irányelv a környezeti felelősségre vonatkozó keretrendszer hoz létre többek között azon környezeti károk megelőzése és felszámolása érdekében, amelyeket keresőtevékenységgel okoznak a különösen az élőhelyvédelmi² és a madárvédelmi irányelvben³ meghatározott fajokban és természetes élőhelyekben.

A 2004/35 irányelv I. melléklete harmadik bekezdésének második francia bekezdése azonban lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy mentesítsék a felelősség alól a tulajdonosokat és a gazdasági szereplőket abban az esetben, ha a fajokban és természetes élőhelyekben okozott károk az érintett természeti területen folytatott „normális gazdálkodásából” erednek. Németország élt ezzel a lehetőséggel.

A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország), amely a környezetvédelmi egyesület kérelmének elutasítása tárgyában eljár, úgy határozott, hogy kérdést terjeszt a Bíróság elé arra vonatkozóan, hogy az olyan tevékenység, mint a szivattyútelepnek a mezőgazdasági területek víztelenítése céljából való üzemeltetése, a 2004/35 irányelv értelmében

¹A környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 143., 56. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 357. o.).

²A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EKG tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 102. o.).

³A vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.).

a „az érintett területen gyakorolt normális gazdálkodásnak” minősül-e, és ha igen, milyen feltételekkel. A kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül arra kérte a Bíróságot, hogy pontosítsa, hogy valamely tevékenység a 2004/35 irányelv értelmében vett „keresőtevékenységnek” tekinthető-e, ha azt jogszabályon alapuló feladatátruházás alapján, közérdekből végzik.

A Bíróság a 2020. július 9-i ítéletében megállapította, hogy **„az adott területen folytatott normális gazdálkodásnak” a fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az magában foglal minden olyan intézkedést, amely lehetővé teszi a védett fajokat vagy természetes élőhelyeket magában foglaló területek megfelelő igazgatását vagy szervezését, és amely megfelel többek között az általánosan elfogadott mezőgazdasági gyakorlatnak.**

E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy **az élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelv értelmében vett, védett fajokat és természetes élőhelyeket magában foglaló természeti területen folytatott gazdálkodás csak akkor minősülhet „normálisnak”, ha annak során tiszteletben tartják az ezen irányelvekben előírt célokat és kötelezettségeket,** és különösen az említett irányelv alapján a tagállamok által elfogadott összes kezelési intézkedést, mint például az élőhely-nyilvántartásban vagy a céldokumentumokban foglaltak, amelyeket a 2004/35 irányelv I. melléklete harmadik bekezdésének második francia bekezdése említ. E körülmények között a Bíróság megállapította, hogy **az adott területen gyakorolt normális gazdálkodás fogalma kiterjedhet többek között a területen végzett mezőgazdasági tevékenységekre, azaz azon tevékenységekre is, amelyek ezeknek az elválaszthatatlan kiegészítői, mint például az öntözés, a víztelenítés, és ebből következően a szivattyútelep üzemeltetése.**

A Bíróság ezenkívül pontosította, hogy az olyan bíróság, amelynek értékelnie kell valamely gazdálkodási intézkedés normális jellegét, abban az esetben, ha a terület kezelési dokumentumai nem tartalmazzanak kellő információt az ilyen értékeléshez, továbbra is értékelni tudja az említett dokumentumokat az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvben előírt célokra és kötelezettségekre tekintettel vagy az ezen irányelvek átültetése céljából elfogadott vagy ezek hiányában az említett irányelvek szellemével és céljával összeegyeztethető belső jogi normák alapján.

Ezenfelül a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a területen folytatott normális gazdálkodás a 2004/35 irányelv I. melléklete harmadik bekezdésének második francia bekezdése szerint a tulajdonosok vagy a gazdasági szereplők korábbi gyakorlatából is eredhet. A Bíróság megállapította, hogy e szabály azokra a gazdálkodási intézkedésekre terjed ki, amelyeket a kár bekövetkezésének időpontja előtt kellően hosszú időn keresztül gyakoroltak, és amelyek általánosan elismertek és tartósak, így azok az érintett területen szokásosnak tekinthetők, feltéve azonban, hogy ezen intézkedések nem teszik kétségesse az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvben előírt célok és kötelezettségek teljesítését.

Ami azt a kérdést illeti, hogy a valamely közjogi jogi személy által közérdekből, jogszabályban előírt feladatátruházás alapján végzett olyan tevékenység, mint a szivattyútelep mezőgazdasági területek víztelenítése céljából történő üzemeltetése, a 2004/35 irányelv értelmében vett „keresőtevékenységnek” minősülhet-e, a Bíróság megerősítette, hogy e kifejezés magában foglalja az összes olyan tevékenységet, amelyet szakmai keretek között, és nem tisztán személyes vagy magánéleti keretek között végeznek, függetlenül attól, hogy e tevékenységek a piaccal összefüggőek-e, vagy versengő jellegűek-e.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499